

Obsah

Brána muzea otevřená – Alexandra Brabcová	14
TEORETICKÁ ČÁST	21
Veřejné muzeum – Alexandra Brabcová	24
Muzeum jako instituce kulturně historického dědictví	40
O smyslu památek a péče o ně – Mojmír Horyna	42
Historie v muzeu. Problémy a perspektivy – Milena Bartlová	52
Muzeum jako vzdělávací instituce	64
Vzdělávací programy mají umožnit poznání aneb Brána myslí otevřená – Stanislav Štech	66
Interkulturní vzdělávání v etnografickém muzeu – Stanislav Kužel	86
Muzeum jako centrum místního společenství	112
Zdroje a funkce identity regionálních společenství na prahu 3. tisíciletí – Irena Bukačová	114
Místní společenství a komunita jako výchozí kontext aktivit muzea – Jaroslava Štastná	122
Postavení muzeí v místní a regionální kultuře – Zdeněk Jírový	132
PRAKTICKÁ ČÁST	143
VÝCHOVA UMĚNÍM – Alexandra Brabcová	146
Dotkněte se muzea	158
Uměleckoprůmyslové museum v Praze: <i>Dotkněte se muzea, Meta(l)morfózy kovů, Putování po dvorech a dvorečcích staré Prahy, Muzeum pro všechny, Proměny, Cesta za pokladem, Signum Design, Město a jeho muzea, Dotýkání, Moje vzpomínky na módu 1940–1970, Kolážování, Hledání tvaru, V labyrintu ornamentu, Motiv stromové kůry v textilním designu, Rolování/Roláže, Konstrukce a prostor, Mé setkání s Ginou, Škola a muzeum spolu, Výtvarný ateliér UPM v Praze, Pro okamžik, Klíčení, Jak se dělá (vaše) výstava, Sedněte si, prosím</i>	
Komunikující galerie	182
Moravská galerie v Brně: <i>Konzultační centrum výtvarného umění, Salamandrova putování – výprava za uměním minulých staletí, Povidala koza koze, Od gotiky k renesanci, Pojďte s námi za obrazy, Zviřátka mají starosti aneb fantastická zoologie, Otvor, Světlo, Speculare</i>	
Galerie jako prostor spolupráce	204
Západočeská galerie, Plzeň: <i>Soubor pracovních listů ke stálé expozici českého výtvarného umění 19. století, Výtvarná tvorba jako cesta k poznání sebe sama a hledání nových možností komunikace – artefietická dílna, artefietický seminář v galerii, Výtvarné umění v Západočeské galerii pro mateřské školy a 1.–3. ročník ZŠ</i>	
Doprovodné programy ke stálé expozici	214
Galerie umění, Karlovy Vary: <i>Přistupte blíž aneb Nebojte se moderního výtvarného umění 1, 2</i>	215
Galerie výtvarného umění v Ostravě: <i>Jak bydlí obrazy</i>	222

Oblastní galerie, Liberec: <i>Galerie školám/výtvarné umění zblízka</i>	225
Národní galerie v Praze – SMSU Veletržní palác: <i>Krajina – pracovní listy</i>	228
Doprovodné programy k výstavám	230
Galerie výtvarného umění v Ostravě: <i>Do světa obrazů I, II, Teatrum mundi</i>	231
Muzeum umění Olomouc: <i>Olomouc gotická</i>	238
Galerie výtvarného umění, Náchod: <i>Doprovodné programy ke krátkodobým výstavám</i>	240
Muzeum skla a bižuterie, Jablonec nad Nisou: <i>Oděv a jeho doplněk, 120 let Střední uměleckoprůmyslové školy v Jablonci nad Nisou</i>	243
Dotykové výstavy	248
Muzeum umění Olomouc: <i>Dotyk sochy</i>	249
Galerie umění, Karlovy Vary: <i>Dotýkání aneb Pohláďte si sochu – české sochařství 20. století ze sbírek Galerie umění Karlovy Vary</i>	251
Publikace pro výchovu uměním	254
Galerie výtvarného umění, Náchod: <i>Rodinný průvodce sbírkou ruského umění</i>	255
Východočeská galerie, Pardubice: <i>Od hlavy k patě</i>	256
Občanské sdružení Klášter, Bechyně: <i>Děti a současné výtvarné umění v galerii</i>	257
PF MU Brno, katedra výtvarné výchovy: <i>Zahrada Orfeova</i>	259
Výtvarné dílny, letní kurzy	262
Galerie umění, Karlovy Vary: <i>Den otevřených dveří – galerie pro všechny</i>	263
Pedagogická fakulta UJEP Ústí nad Labem: <i>Příběh obrazu – letní výtvarná dílna</i>	265
Kuřříky s uměním	270
Galerie výtvarného umění v Ostravě: <i>Cyklus výstav občanského sdružení K. L. E. E. – Pojdte si hrát s panem malířem</i>	271
Oblastní galerie, Liberec: <i>Cyklus výstav občanského sdružení K. L. E. E. – Pojdte si hrát s panem malířem, Nadace Schola Ludus, Bratislava – Labyrint a vědecká hračka aneb kouzlo poznávání</i>	273
Muzejní divadlo	276
Středočeské muzeum, Roztoky u Prahy: <i>Ještě se nebe hýbe – obrazy ze života Zdenky Braunerové</i>	276
Spolupráce muzea s vysokými školami	280
Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy Praha, katedra výtvarné výchovy: <i>V muzeu se nenudíme, Receptivní profil dětského návštěvníka muzea</i>	281
UJEP v Ústí nad Labem, katedra výtvarné výchovy: <i>Galerijní pedagogika – animace v severočeských regionálních muzeích</i>	286
OŽIVENÁ HISTORIE – Alexandra Brabcová	288
Malé muzeum a trochu jiný dějepis	298
Muzeum Boskovicka, Boskovice: <i>Dokumentace nemovitého kulturního dědictví Boskovic, Machcít haŠekel, Boskovický GEN, Šalom, Regionální učebnice dějin, Dětský koutek v muzeu Boskovicka, Střípky v muzeu</i>	298
Mapování regionální historie – spolupráce muzea a školy	310
Městské muzeum a galerie, Dačice: <i>Svět muzea školy. Zapomenuté dějiny – Dačice ve 20. století</i>	311

Občanské sdružení Krasohled, Dačice: <i>Dačický uličník</i>	313
Městské muzeum a galerie v Dačicích: <i>Do muzea s Matějem</i>	315
Okresní muzeum, Mělník: <i>Prázdná místa, Oživená místa</i>	317
Živá historie	322
Okresní muzeum a galerie, Jičín: <i>Terra felix – Terra desolata</i>	323
Městské muzeum, Polička: <i>Muzeum a škola – interaktivní výstavy o pravěku a středověku, Cesta do středověku – přijeli k nám husité</i>	327
Muzeum města Ústí nad Labem: <i>Cesta do minulosti</i>	330
Řetězové provádění	332
Zámek a park Vrchotovy Janovice, NM Praha: <i>Řetězové provádění, Nebaví nás vás nudit</i>	
Stará řemesla	340
Muzeum a galerie, Litomyšl: <i>Oživená řemesla – cyklus řemesel</i>	341
Městské muzeum, Čáslav: <i>Řemeslné výukové programy pro ZŠ a SŠ, Divadlo v trávě</i>	348
CECH, Pařížov: <i>Řemesla ve škole</i>	354
Západomoravské muzeum v Třebíči – Muzeum řemesel, Moravské Budějovice: <i>Zaniklá a zanikající řemesla</i>	358
Experimentální archeologie	360
Villa Nova Uhřínov: <i>Okno do minulosti – artefakty, Metalurgie železa – Orlické hory</i>	361
Středočeské muzeum, Roztoky u Prahy: <i>Hledání minulosti</i>	364
Muzeum města Ústí nad Labem: <i>Pravěká vesnice</i>	366
Zveřejňující archeologie	368
Západočeský institut pro ochranu a dokumentaci památek, Plzeň: <i>Dny otevřených sond – Presentace národní kulturní památky hradiště Hůrka ve Starém Plzenci</i>	
Spolupráce s vysokými školami	372
Pedagogická fakulta UK Praha, katedra dějin a didaktiky dějepisu a Národní galerie v Praze: <i>Učitel dějepisu v muzeu, didaktický program k výstavě Sláva barokní Čechie</i>	
OBJEKTOVÉ UČENÍ – Alexandra Brabcová	380
Interkulturní učení	386
Národní muzeum – Náprstkovo muzeum: <i>Interaktivní programy se sbírkami Náprstkova muzea: Původní obyvatelé Austrálie, Platidla Afriky a Melanésie, Rodinný program o původních obyvatelích Austrálie</i>	
Objektové učení v muzeu	394
Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, Muzeum Luhačovického Zálesí: <i>Babiččina truhla</i>	395
Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, Obuvnické muzeum, Zlín: <i>Jak šly boty do světa</i>	397
Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně: <i>Filmové putování s dráčetem, Vidět daleko a dojít tam – není totéž</i>	399
Okresní muzeum, Louny: <i>Vyzkoušej se sám aneb Velká lžice</i>	402
Muzeum města Ústí nad Labem: <i>Kachlová kamna</i>	403
Třebechovické muzeum betlémů: <i>Co všechno je betlém, Co jsem viděl v betlémě?</i>	404

KOMUNITNÍ PROJEKTY – Alexandra Brabcová	406
Dialog s místním společenstvím	420
Zámek Jánský Vrch, Javorník: <i>Komunitní programy mládeže a dospělých pro veřejnost, Centrum pro vzdělávání v komunitě, Program pro děti a programové provádění žáků II. stupně ZŠ, Program pro děti, Výpravy potomků za dávnými předky – 2 000 let křesťanství: památky regionu a zhodnocení jejich současného využití (program a okresní soutěž), Brána muzea otevřená, publikace pro mládež</i>	
Muzeum pro každého a pro všechny	436
Středočeské muzeum, Roztoky u Prahy: <i>Život věcí</i>	437
Galerie výtvarného umění v Ostravě: <i>Příběhy bez hranic/Objevený prostor</i>	438
Muzeum romské kultury Brno: <i>Kreativně-vzdělávací dílna, Odpoledne v muzeu</i>	441
Galerie umění, Karlovy Vary: <i>Cestovní kufřík s uměním</i>	443
Galerie výtvarného umění, Náchod: <i>Projekt pro seniory</i>	447
Galerie U mloka – P-centrum, Olomouc: <i>Věci z druhého břehu</i>	448
Zámek a park Vrchotovy Janovice: <i>Scénář pro 5 smyslů</i>	449
Muzeum jako centrum místního společenství – komunitní muzea	452
Malé máslovické muzeum másla: <i>Proměny malého máslovického muzea másla, Historií a přírodou máslovického údolí, Když si náš dědeček babičku bral, Všichni jsme jednou byli malí a hrají, Máslovice – domy a lidé v nich</i>	453
Vesnické muzeum, Kojákovice: <i>Vesnické muzeum a kulturní centrum Kojákovice, Rodinná historie ve škole a v muzeu</i>	458
Muzeum a galerie, Litomyšl: <i>Litomyšlané sobě</i>	461
Paměť místa, významní rodáci	464
Muzeum Prostějovska, Prostějov: <i>Cestou do muzea</i>	465
Občanské sdružení Klášter, Bechyně: <i>Pohlednice s pamětí aneb Bechyňská inventura</i>	467
Zámek a park Vrchotovy Janovice: <i>Připomínání Sidonie Nádherné</i>	468
Okresní muzeum, Louny: <i>Kompletní zpracování pozůstalosti Zlaty Husákové a výstava s doprovodným programem</i>	470
Muzeum Prostějovska, Prostějov: <i>Pracovní listy ke stálé expozici Jiřího Wolкера</i>	472
Tradice a zvyky	474
Střední odborná škola veterinární, České Budějovice: <i>Poznávejte s námi lidové tradice</i>	475
Muzeum Prostějovska, Prostějov: <i>Jaro na Hané I. a II. ročník</i>	476
Občanské sdružení Klášter, Bechyně: <i>Adventní doba konce tisíciletí</i>	478
Okresní muzeum a galerie, Jičín: <i>Hravé vánoce</i>	480
Středočeské muzeum, Roztoky u Prahy: <i>Masopust</i>	481
Slavnosti	484
Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, Muzeum Luhačovického Zálesí: <i>Navštivte luhačovické lázně před 100 lety. Když se řekne klobouk, Secese sluší všem, Vzduchoplavci, Malý luhačovický salón, Jak se žilo v luhačovických lázních před 100 lety</i>	485
Třebechovické muzeum betlémů: <i>Oslavy 150. výročí narození Josefa Probošta, Slavnosti vlídnosti a lásky</i>	492

Malé máslovické muzeum másla: <i>Oslavy 950. let od založení Máslovic</i>	496
Okresní muzeum a galerie, Jičín: <i>Svatojánská noc</i>	497
Muzeum pro volný čas	500
Okresní muzeum a galerie, Jičín: <i>Herna – startovní místo Muzea hry, Průvodce jičínským muzeem, Úklid v muzeu</i>	501
Zámek a park Vrchotovy Janovice: <i>Janovické souvislosti</i>	505
Muzeum skla a bižuterie, Jablonec nad Nisou: <i>Rozhledny Jablonecka a okolí</i>	508
Muzeum jako kulturní centrum pro komunitu	510
Východočeská galerie, Pardubice: <i>Umění v tunelu</i>	511
Středočeské muzeum, Roztoky u Prahy: <i>Roztoky a Středočeské muzeum dětskýma očima</i>	512
Dílny pro veřejnost	514
Středočeské muzeum, Roztoky u Prahy: <i>Sejdeme se na nádvoří – tentokrát 1, 2, 3</i>	515
Okresní muzeum a galerie, Jičín: <i>Listy do příštího tisíciletí</i>	517
Městské muzeum, Polička: <i>Čas pro neobyčejné zážitky</i>	518
Uměleckoprůmyslové museum v Praze: <i>Vrstvení</i>	520
Výtvarné akce ve městě	522
Oblastní galerie Vysochiny, Jihlava: <i>Ichichvoriáda</i>	523
Podještědské gymnázium, Liberec: <i>Socha ve městě</i>	525
Galerie výtvarného umění, Náchod: <i>Výtvarné umění v našem životě</i>	527
Muzeum jako site specific prostor	530
Galerie výtvarného umění v Ostravě: <i>Ostrá tráva</i>	531
Středočeské muzeum, Roztoky u Prahy: <i>Roztoky roztočí</i>	533
Metodická centra programu Brána muzea otevřená	534
DODATKY	545
Některé statistické údaje o muzeích (a podobných institucích) – k stati Zdeňka Jírového Postavení muzeí v místní a regionální kultuře	547
Prostor pro spolupráci muzea a školy v rámci vzdělávací oblasti „Umění a kultura“ v připravované reformě vzdělávání – Markéta Pastorová, Jaroslav Vančát	549
Grafy k textu Alexandry Brabcové Objektové učení	555
Seznam spolupracovníků a účastníků programu Brána muzea otevřená 1997–2002	557
Seznam přednášek, seminářů a dílen v rámci vzdělávacího cyklu programu 1997–2002	560
Seznam publikací vydaných v rámci programu	565
Seznam strategických rozvojových plánů vztahu muzea k veřejnosti, zpracovaných v programu v letech 1999–2001	570
Seznam grantů udělených v rámci programu 1997–2002	571
Nadace Open Society Fund Praha a její působení v ČR 1992–2002	579
Resumé	580